

cây cối cháy rục lên. Máy bay Mĩ đã ném bom vào trạm sơ tán tàu hàng, những toa xăng đã cháy đốm qua. Nhiều ngôi nhà xóm Mai Hương trúng bom bốc cháy. Ngôi nhà của Mai Hương chỉ còn lại những hố bom sâu. Cả gia đình Mai Hương không còn ai. Tôi muốn nhìn thấy người bạn gái thân thương một lần cuối. Nhưng điều ấy không bao giờ có được nữa.

Tôi trở lại mái trường, cứ tin rằng Mai Hương đang chờ mình. Cuộc sống như thế đấy, chúng ta say sưa sống tốt mãi lên vì tin rằng có ai đó đang chờ đợi chúng ta ở phía trước. Và trong tôi cứ vang mãi âm thanh trong trẻo và rạo rục của tuổi học trò :

– Bạn ơi, đừng nghỉ học !...

(Nguyễn Trọng Tạo, *Mảnh hồn làng*,
NXB Kim Đồng, Hà Nội, 1997)

1. Nếu viết bài văn theo đề bài : *Hãy kể về một kỉ niệm với người bạn tuổi thơ khiến em xúc động và nhớ mãi* thì bài văn trên có đáp ứng được yêu cầu không ? Vì sao ?

2. Hãy rút ra dàn ý của bài văn *Bạn ơi đừng nghỉ học*.

3. Bài văn kể về chuyện gì ? Hãy chỉ ra các yếu tố miêu tả được sử dụng trong bài văn đó.

Gợi ý làm bài

1. Muốn xem bài văn *Bạn ơi đừng nghỉ học* có đáp ứng được yêu cầu của đề bài đã nêu hay không, cần phân tích và chỉ ra các yêu cầu cụ thể của đề bài này. Có thể nêu lên các yêu cầu chính sau đây :

- Đó phải là một câu chuyện đã xảy ra lâu rồi, từ hồi tuổi thơ.
- Kỉ niệm ấy phải gắn với người bạn thân thiết của người viết.
- Kỉ niệm ấy phải có ý nghĩa, phải xúc động và đáng nhớ.
- Người kể lại phải là người trong cuộc, người chứng kiến câu chuyện,...

Với các yêu cầu đó, em tự đối chiếu với văn bản để trả lời câu hỏi.

2. Dàn ý của bài văn bao gồm các phần và các ý lớn. Cần phải xác định được ba phần của bài văn : Mở bài, Thân bài và Kết bài. Sau đó chỉ ra nội dung khái quát của từng phần.

BÀI 10

ĐỒNG CHÍ

ĐỌC – HIỂU VĂN BẢN

Bài tập

1. Bài thơ *Đồng chí* ra đời năm nào ? Em biết gì về hoàn cảnh sáng tác bài thơ ?
2. Theo em, vì sao tác giả lại đặt tên *Đồng chí* cho bài thơ viết về tình đồng đội của những người lính ? Tên bài thơ gợi cho em suy nghĩ gì về tình cảm của những người lính cách mạng ?
3. Trong bài *Đồng chí* có nhiều câu thơ đối ứng với nhau. Hãy chỉ ra những câu đối ứng ấy và nhận xét về ý nghĩa của biện pháp đó trong bài thơ.
4. Viết một đoạn trình bày cảm nhận của em về ba dòng thơ cuối bài *Đồng chí*.

Gợi ý làm bài

1. Xem lại chú thích (*) trong SGK *Ngữ văn 9*, tập một, trang 129, để biết hoàn cảnh sáng tác bài *Đồng chí*.
2. Xem lại chú thích (1) về từ *đồng chí*. Tình đồng đội của những người lính được tác giả gọi bằng tình đồng chí, điều đó đã nhấn mạnh cơ sở giai cấp, lí tưởng chiến đấu và tính chất cách mạng của mối quan hệ giữa những người lính trong kháng chiến chống Pháp. Tình đồng chí là cốt lõi, là bản chất sâu xa của sự gắn bó giữa những người lính cách mạng.
3. Các câu thơ đối ứng : 1 và 2, 13 và 14, 15 và 16. Ngoài ra còn nhiều câu thơ có những chi tiết, hình ảnh sóng đôi, như câu 5, 6, 11, 17,... Biện pháp nghệ thuật này đã làm nổi bật sự gắn gũi, thống nhất của những người lính cách mạng, từ hoàn cảnh xuất thân đến sự chia sẻ những gian lao, thiếu thốn và cùng một lí tưởng chiến đấu. Đó chính là cơ sở và cũng là biểu hiện cụ thể của tình đồng chí giữa họ. Biện pháp nghệ thuật này đã góp phần quan trọng để xây dựng hình tượng người lính cách mạng trong bài thơ, với sự gắn bó keo sơn trong tình đồng chí, đồng đội. Tình cảm ấy vừa là vẻ đẹp tinh thần, vừa là cơ sở tạo nên sức mạnh chiến đấu của người lính.